

Kur'an'da geçiyor diye, her kelime isim olarak verilmez

ZEYNEP KAÇMAZ İSTANBUL
12/11/2011

2009 verilerine göre 8 bin 90 bebeğe Ecrin ismi konulmuş. Bir o kadar da Aleyna ismi vermiş anne-babalar. Yrd. Doç. Dr. Musa Kazım Gülçür, Peygamber Efendimiz'in (sas) "Sizler kıyamet günü isimlerinizle ve babalarınızın isimleriyle çağrılacaksınız. Öyleyse isimlerinizi güzel yapın." dediğini hatırlatarak anlamsız, sıra dışı ya da kötü isimlendirmelerin uygun olmadığını söyledi.

Aleyna, Ünzile ve Ecrin... Son yıllarda bu isimler dillerde, anne-baba adaylarının ise akıllarında. Özellikle de Aleyna ve Ecrin adı. Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün kayıtlarına göre 2009 yılında 8 bin 90 bebeğe 'Ecrin' adı verildi, bir o kadar sayıda da Aleyna. Bu isimlere popülerlik kazandıran ise kulağa hoş gelmeleri ve Kur'an-ı Kerim'de geçiyor olmaları. 'Dini referanslı isim verme' isteği, ebeveyni Kur'an'da yer alan her kelimeyi anlamı uygun olmasa da isim haline getirme yanlısına itiyor. Aleyna 'üzerimize', Ünzile ise 'indirildi' manasını içeriyor. Yasin ve Fetih sûrelerinde geçtiği için tercih edilen Ecrin ise pek çok ailenin zannettiği gibi Allah'ın mükâfatı değil, ücret demek. İlahiyatçılar, Kur'an'da geçen her kelimenin isim olarak verilemeyeceğini söylüyor. İsim verilirken kelimenin anlamı bilinmeli, manası güzel değilse konulmamalı.

Yeni doğan çocuğa kısa bir süre içinde güzel bir isim koymak bir anne-babanın en önemli görevi. İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden Yrd. Doç. Dr. Musa Kazım Gülçür, çocuğa verilen ismin hem dünyada hem de ahirette geçerli olduğunu belirtiyor. Gülçür, "Peygamberimiz (sas), 'Sizler kıyamet günü isimlerinizle ve babalarınızın isimleriyle çağrılacaksınız. Öyleyse isimlerinizi güzel yapın.' buyuruyor." diyor. Rasulullah'ın (sas) sadece çocukların değil, büyük insanların ismiyle de ilgilendiğini ifade eden Gülçür, Peygamberimiz'in kötü bulduğu bazı isimleri değiştirme yoluna gittiğini söylüyor. Gülçür, Peygamberimiz'in Arsam (verimsizlik, merhametsizlik) Asi, Atele (şiddet, sertlik), Harp, Mürre (acı) gibi isimleri değiştirdiğini aktarıyor. Gülçür, "Güzel manalara delalet eden isimler makbul, anlam itibarı ile çirkin, kötü ve şirk kokan isimler ise insanlar üzerinde olumsuz tesirler meydana getirmeleri sebebiyle mekruh ya da harama yakın mekruhtur." şeklinde konuşuyor.

Musa Kazım Gülçür, anlamsız, sıra dışı ya da kötü isimlendirmelerin, dinen uygun olmadığı gibi çocuk üzerinde de zihinsel ve psikolojik olumsuz etkileri olduğunu belirtiyor. Bu tür isimler, çocukta düşük benlik algısına sebep olduğu gibi yeterince başarılı olamama da rol oynuyor. Çocuklarına anlamsız ya da tuhaf sayılabilecek isimler veren aileler, onları farkına varmadan duygusal çatışma ve problemlere sevk ediyor.

İlahiyatçı Cemil Tokpınar da Kur'an'da geçiyor diyerek bazı zamir ve fiillerin isim olarak kullanılmasının yanlış olduğunu belirtiyor. Aleyna'nın 'üzerimize' anlamı taşıdığını söyleyen Tokpınar, konuya şöyle açıklık getiriyor: "Tahiyyat duasında geçen "Esselâmü aleynâ", "Selâm bizim üzerimize olsun" anlamına geliyor. "Ünzile" kelimesi de "indirildi" manasında bir fiildir. Meselâ Amenerresûlü'de "...bimâ ünzile ileyhi min Rabbih.." şeklinde geçer ve "Rabb'inden kendisine indirilen" manasını taşır. Dolayısıyla Aleynâ ve Ünzile kelimelerinin tek başına bir kişiye isim olacak şekilde anlamı uygun değil."

Tokpınar, Kur'an'da geçen bir kelimeyi isim olarak çocuğuna koymak isteyenlerin bunu mutlaka

bilen bir kişiye sorması gerektiğini vurguluyor. Tokpınar, başından geçen bir olayı anlatıyor: "Bir arkadaşımız kız çocuğuna "Yâzel" ismini koymuş. Anlamının da "günahsız kul" olduğunu söyledi. Oysa günahsızın karşılığı "masum"dur. Nereden aldığını sordum. "Kur'an'da geçiyor. Yâ ze'l-celali ve'l-ikram, var ya!" dedi. Neresini düzelteceksiniz? Yâ, nida edatı, ey demek. Ze, sahip anlamına gelir ama tek başına değil bir kelimeyle kullanılır. İnsanımızda, az rastlanan, yeni ve orijinal isim koyma isteği var. Güzel ama ne yaptığını bilmek ve isabet etmek önemli."

Yeni doğan bebeğe nasıl isim verilir?

Çocuğa doğunca veya doğumu mütakip yedinci günü adı konur. Çocuğun ismini ilmiyle âmil, ehli salih bir zata koydurmak iyidir. Ashab-ı Kiram çocuklarına isimlerini Peygamber Efendimiz'e verdirmeyi tercih etmişlerdir. Çocuk, isim koyacak kişinin kucağına verilir. Kişi abdestli bir şekilde kibleye döner, önce sağ kulağına ezan, sol kulağına ise kamet okur ve üç kere çocuğun sağ ve sol kulaklarına ismini tekrar eder. Çocuğa isim koyduktan sora hayır duada bulunulmalıdır.